

PROGRAMACIÓ DE L'ÀREA: FILOSOFIA 2021-2022	
---	--

CURS: 1r BATXILLERAT	Professores que l'imparteixen: Susana García Bonet i Xisca Homar Borràs.
-----------------------------	--

1.-Competències Clau

Competències clau	Sí/No
1. Competència en comunicació lingüística	SI
2. Competència matemàtica i en ciència i tecnologia	La primera no, la segona en part.
3. Competència digital	SI
4. Competència per a aprendre a aprendre	SI
5. Competències socials i cíviques	SI
6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor	SI
7. Consciència i expressions culturals	SI

1.1.-Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

La matèria de filosofia contribueix al desenvolupament de les competències clau següents:

Comunicació lingüística

— Pensant amb ordre i criteri i exposant les opinions pròpies amb raons, respectant les dels altres i valorant-les per enriquir la pròpia visió de la realitat.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

— Coneixent les regles matemàtiques de presa de decisions democràtiques, així com els conceptes matemàtics en què es basen les diferents definicions tradicionals de *justícia*.

— Identificant problemes filosòfics plantejats per la ciència actual sobre l'ésser humà i la seva condició biològica i cultural i abordant-los de manera crítica.

— Relacionant les dimensions física i biològica, social i cultural dels éssers humans i emprant aquests coneixements de forma intel·ligent quan sigui necessari.

Competència digital

— Sabent cercar i usar eines informàtiques per exposar activitats i/o el propi pensament.

Aprendre a aprendre

— Adquirint estratègies que serveixin a l'individu per desenvolupar el propi pensament i l'autonomia i la iniciativa personals.

Competències socials i cíviques

— Identificant problemes filosòfics i abordant-los críticament mitjançant la definició i l'ús rigorós de conceptes, l'anàlisi d'idees, el diàleg i l'argumentació.

— Reconeixent i valorant les relacions entre política i ciutadania.

—Aconseguint l'habilitat de practicar els valors democràtics.

Consciència i expressions culturals

— Distingint les característiques que defineixen la ciència enfront del saber artístic.

2.- Objectius generals de la matèria/mòdul.

L'ensenyament de la filosofia en l'etapa de batxillerat tindrà com a objectius desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

1. Emprar sempre, tant el professorat com l'alumnat, la llengua catalana a nivell oral i escrit d'acord amb la normativa i el Projecte Lingüístic de Centre.
2. Reconèixer el caràcter propi de la filosofia i distingir-la d'altres tipus de sabers, com la ciència, la religió, l'art, etc.
3. Identificar i apreciar el sentit dels problemes filosòfics.
4. Usar i identificar correctament la terminologia bàsica de les diferents disciplines filosòfiques.
4. Comentar textos filosòfics analitzant-ne l'estructura, interpretant-ne el significat i fent-ne una reflexió crítica.
5. Desenvolupar estratègies per accedir a la informació de forma rigorosa, seleccionar-la adequadament i utilitzar-la correctament en l'elaboració de treballs de recerca o presentacions.
6. Valorar el diàleg i el debat com a mitjans per aproximar-se a la veritat i com a exercici actiu del respecte, la tolerància i la comprensió.
7. Adoptar una actitud crítica davant opinions contraposades.
8. Adquirir habilitats de comunicació i argumentació coherent de les pròpies opinions, tant de forma oral com escrita.

9. Desenvolupar actituds de solidaritat i participació en la vida comunitària i una consciència cívica, crítica i autònoma, inspirada en els drets humans i compromesa amb la construcció d'una societat democràtica, justa i equitativa i amb la defensa de la natura.

3.- Unitats didàctiques o de treball.

El temari de l'assignatura s'organitza en sis blocs.

El primer és un bloc de continguts comuns, les eines que permeten que l'alumnat aprengui a relacionar-se amb textos filosòfics, ja sigui llegint-los o produïnt-los: el comentari de textos filosòfics, les regles bàsiques de l'argumentació o les pautes per elaborar dissertacions.

El segon introdueix l'estudiant en la reflexió sobre el mateix concepte de filosofia explicant-ne aspectes essencials, com l'origen històric, les característiques, les principals branques o la vigència que té avui en dia.

En el tercer bloc es tracta el tema del coneixement, s'analitzen els problemes més rellevants i es traça un recorregut per les teories més destacades.

En el quart bloc, el tema tractat és el de la realitat i s'hi expliquen algunes de les principals respostes filosòfiques als grans interrogants metafísics de la humanitat.

El cinquè, en canvi, està enfocat al tema de l'ésser humà i repassa algunes de les concepcions antropològiques més influents de la història de la filosofia.

Finalment, en el sisè bloc es fa referència a la dimensió pràctica de la racionalitat i s'hi repassen algunes qüestions fonamentals de camps com l'ètica, la política o l'estètica.

BLOC 1. CONTINGUTS COMUNS

Continguts

Comentari de textos filosòfics i textos pertanyents a altres branques del saber relacionats amb les temàtiques filosòfiques.

Composició escrita d'arguments de reflexió filosòfica i de discursos orals, emprant les regles bàsiques de la retòrica i l'argumentació.

Ús dels procediments i de les tecnologies de la informació i la comunicació de la feina intel·lectual adequats a la filosofia.

BLOC 2. EL SABER FILOSÒFIC

Continguts

La filosofia: sentit, necessitat i història.

El saber racional. L'explicació preracional: mite i màgia.

L'explicació racional: la raó i els sentits.

El saber filosòfic a través de la seva història.

Característiques de la filosofia.

Les disciplines teoricopràctiques del saber filosòfic.

Funcions i **vigència de la filosofia.**

BLOC 3. EL CONEIXEMENT

Continguts

El problema filosòfic del coneixement. La veritat. La teoria del coneixement.

Graus i eines del coneixement: raó, enteniment, sensibilitat. Racionalitat teòrica i pràctica.

L'abstracció.

Els problemes implicats en el coneixement: les possibilitats i els límits que té, els interessos, l'irracional.

La veritat com a propietat de les coses. La veritat com a propietat de l'enteniment: coherència i adequació.

Alguns models filosòfics d'explicació del coneixement i l'accés a la veritat. Filosofia, ciència i tecnologia. **La filosofia de la ciència.**

Objectius i instruments de la ciència.

El mètode hipoteticodeductiu.

La visió aristotèlica de la feina científica. La recerca científica en la modernitat.

La recerca contemporània i la reformulació dels conceptes clàssics. Tècnica i tecnologia: saber i praxi. Reflexions filosòfiques sobre el desenvolupament científic i tecnològic: el problema de la inducció.

BLOC 4. LA REALITAT

Continguts

L'explicació metafísica de la realitat.

La metafísica com a explicació teòrica de la realitat.

La pregunta per l'ésser com a punt de partida de la filosofia. Plató versus Aristòtil.

La interrogació metafísica sobre la veritable realitat: el problema aparença-realitat.

La pregunta per l'origen i l'estructura del que és real.

La caracterització de la realitat: el canvi o la permanència, el substancialisme estàtic enfront de l'esdevenir.

Essencialisme i existencialisme.

La necessitat de categoritzar racionalment el real. Les cosmovisions científiques sobre l'univers.

La filosofia de la naturalesa. L'admiració filosòfica per la naturalesa o filosofia de la naturalesa.

El paradigma qualitatiu organicista: l'univers aristotèlic. L'univers màquina: la visió mecanicista en la modernitat.

Supòsits epistemològics del model heliocèntric: La recerca de les lleis universals d'un univers infinit.

Determinisme, regularitat, conservació, economia i continuïtat. La visió contemporània de l'univers.

El retrobament de la filosofia i la física en la teoria del caos

BLOC 5. L'ÉSSER HUMÀ DES DE LA FILOSOFIA

Continguts

Les implicacions filosòfiques de l'evolució. La construcció de la pròpia identitat. La dialèctica naturalesa-cultura en el procés d'antropogènesi.

Filosofia i biologia. La dialèctica naturalesa-cultura en el procés de construcció de la identitat humana.

La reflexió filosòfica sobre l'ésser humà i el sentit de l'existència.

La visió grega: l'heroi homèric, concepte socràtic, dualisme platònic, l'animal racional i polític aristotèlic, materialisme i individualisme hel·lenista.

El pensament medieval: creació a imatge divina, nova concepció del cos i l'ànima, de la mort, de la llibertat.

El Renaixement: antropocentrisme i humanisme.

La modernitat i el segle XIX: raó, emocions i llibertat.

L'ésser humà en la filosofia contemporània.

La reflexió filosòfica sobre el cos. Algunes claus sobre el sentit de l'existència humana.

La qüestió del sentit, l'essència i l'existència, el jo, la llibertat, la mort, la destinació, l'atzar, la història, la necessitat de transcendència.

BLOC 6. LA RACIONALITAT PRÀCTICA

Continguts

L'ètica. Principals teories sobre la moral humana.

L'ètica com a reflexió sobre l'acció moral: caràcter, consciència i maduresa moral.

Relativisme i universalisme moral.

L'origen de l'ètica occidental: Sòcrates *versus* sofistes.

La recerca de la felicitat.

La bona voluntat: Kant.

La justícia com a virtut etico-política.

Els fonaments filosòfics de l'Estat.

Principals interrogants de la filosofia política.

La justícia segons Plató.

El convencionalisme en els sofistes.

El realisme polític: Maquiavel.

El contractualisme: Hobbes, Locke, Rousseau i Montesquieu.

La pau perpètua de Kant.

Els fonaments filosòfics del capitalisme al s. XIX: John Stuart Mill.

Alienació i ideologia segons Marx.

La disputa política entre Popper i l'Escola de Frankfurt.

La funció del pensament utòpic.

Legalitat i legitimitat.

L'estètica filosòfica i la capacitat simbòlica de l'ésser humà.

La realitat des de l'art, la literatura i la música.

La capacitat simbòlica: E. Cassirer.

La creativitat: H. Poincaré.

L'estètica filosòfica: funció i característiques.

L'art com a instrument de comprensió i expressió simbòlica de la realitat.

El sentiment, l'experiència i el judici estètic. La bellesa. Creació artística i societat. Abstracció artística i pensament metafísic. L'art com a justificació o com a crítica de la realitat.

La filosofia i l'art. Filosofia i literatura. La filosofia i la música.

Retòrica, argumentació i lògica: la comunicació des de la filosofia.

La importància de la comunicació i la relació que manté amb el llenguatge, la veritat i la realitat.

La lògica proposicional.

La retòrica i la composició del discurs.

L'argumentació: regles i eines del diàleg i la demostració d'arguments.

Filosofia del llenguatge: el problema filosòfic dels conceptes universals i l'error argumentatiu de la generalització precipitada.

La filosofia i l'empresa com a projecte racional.

La manera metafísica de demanar per dissenyar un projecte, vital i d'empresa.

Els processos de qüestionament i la importància de la definició d'objectius.

El procés d'anàlisi racional del conjunt d'un sistema, dels elements que l'integren i de l'ordre racional que es deriva de l'estructura lògica d'un projecte, vital i empresarial.

La importància del diàleg i de la defensa argumentativa de projectes, finalitats i mitjans.

El disseny d'un projecte, vital i laboral. **El paper de l'estètica en el desenvolupament del pensament creatiu i innovador.**

La importància de l'ètica per establir el sistema de valors en el treball. **La raó crítica com a reguladora de l'acció humana.**

4.- Temporalització

El currículum distribueix els continguts en cinc blocs temàtics: (1) El saber filosòfic, (2) el coneixement, (3) la realitat, (4) l'ésser humà des de la filosofia, (5) la racionalitat pràctica: ètica i filosofia política, cultura i societat. Atenent a l'experiència dels cursos passats, hem modificat i agrupat alguns dels blocs, sempre pensant en facilitar l'apropament de l'alumnat a cada una de les temàtiques. Així doncs, els blocs 2 i 3 seran estudiats en conjunt, mentre que el bloc 5, estarà dividit en els apartats d'ètica i política. Per altra part, la filosofia

del llenguatge, que el currículum situa en el darrer bloc, serà tractada conjuntament amb la teoria del coneixement (Bloc II. El coneixement i la realitat).

La temporització que proposam a l'hora d'apropar-nos als blocs pot patir alguna modificació que serà ressenyada a la memòria de final de curs.

1r trimestre: Bloc I. El saber filosòfic

Bloc II. El coneixement i la realitat

2n trimestre: Bloc III. L'ésser humà des de la filosofia.

Bloc IV. La racionalitat pràctica: primera aproximació.

3r trimestre Bloc IV. La racionalitat pràctica: ètica

Bloc V. La racionalitat pràctica: política

5.- Enfocaments metodològics.

Agafant com a referència els principis de la pedagogia constructivista, proposem a continuació una sèrie d'orientacions metodològiques i didàctiques que poden servir com a base per intentar assolir un aprenentatge realment significatiu.

En primer lloc, segons el marc de referència esmentat, és essencial partir dels coneixements previs dels alumnes i de les seves pròpies experiències. D'aquesta manera, podran relacionar els continguts nous amb allò que ja saben i s'incrementarà, així, l'assimilació de les noves idees.

És fonamental treballar la recerca, la selecció, l'anàlisi i l'avaluació de la informació, la feina en equip, etc. A l'hora de dur a terme l'aprenentatge, s'ha de tenir en compte el grau de maduresa i autonomia dels alumnes, que els

permetrà tractar problemes més complexos i intentar trobar les respostes per si mateixos. Es poden abordar els diversos temes partint d'un qüestionari inicial que permeti que els alumnes, després d'haver recollit i estructurat la informació, puguin arribar a conclusions que responguin a aquestes qüestions inicials. És molt aconsellable fer una autoavaluació o una coavaluació. Si es treballa en grups petits, els alumnes es conscienciaran molt més dels seus propis errors i avançaran molt millor en el seu procés d'aprenentatge. El professor, finalment, pot resoldre dubtes, explicar i completar conceptes que no hagin quedat clars, etc.

En segon lloc, és important també emprar una metodologia activa en què es fomenti la participació de l'alumne a través de l'experimentació. Aquesta estratègia promou el desenvolupament d'habilitats com el pensament crític, la creativitat i la comunicació efectiva en cadascuna de les fases del procés.

La utilització de recursos informàtics i audiovisuals pot ser interessant, ja que permet acostar els temes filosòfics als alumnes i fer-los més comprensibles, amb la qual cosa s'afavoreix l'aprenentatge. L'existència d'una gran varietat de recursos en l'àmbit de les TIC (webs, webquestes, blogs, etc.) facilita molt aquesta metodologia.

En tercer lloc, s'ha de procurar que les activitats plantejades siguin tan reals, coherents i funcionals com sigui possible. En aquest sentit, cal aprofitar tots els recursos que es tinguin a l'abast per oferir als alumnes tasques que els resultin estimulants, a fi d'augmentar així la seva motivació i la implicació en el propi aprenentatge.

La pràctica cooperativa d'activitats és fonamental perquè els alumnes millorin les seves destreses i perquè aquesta pràctica serveixi per motivar i refermar la part teòrica.

Finalment, és necessari tenir en compte aspectes tan determinants com l'etapa evolutiva dels alumnes o la diversitat present a l'aula, i adaptar-nos en cada cas a les característiques i les necessitats de cadascú.

Altres enfocaments metodològics:

Metodologies actives	Utilitzo les marcades amb una x
Treball cooperatiu: - Estructures - Dinàmiques - Quadern d'equip	X
Treball per projectes	
Gamificació (especifica quina)	
Tasques enriquides	X
Rutines de pensament	Visual thinking, metacognició
Aprenentatge basat en problemes, reptes	X
Flipped Classroom	X
Altres (especifica)	

6.- Materials i recursos didàctics.

L'alumnat podrà aprofundir i assolir els continguts de l'assignatura a partir dels dossiers elaborats pel departament de cada una de les unitats, i que es trobaran penjats en el classroom de la matèria.

7.- Avaluació.

7.1- Criteris d'avaluació.

Els criteris d'avaluació són els establerts pel currículum:

BLOC 1. CONTINGUTS COMUNS

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Llegir comprensivament i analitzar, de forma crítica, textos significatius breus pertanyents a pensadors destacats.
2. Argumentar i raonar els propis punts de vista sobre temàtiques estudiades a la unitat de forma oral i escrita, amb claredat i coherència.
3. Seleccionar i sistematitzar informació obtinguda de diverses fonts.
4. Analitzar plantejaments filosòfics, argumentar sobre aquests i elaborar, de forma cooperativa, esquemes, mapes conceptuals, taules cronològiques i altres procediments útils emprant mitjans i plataformes digitals.

BLOC 2. EL SABER FILOSÒFIC

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer i comprendre l'especificitat i la importància del saber racional en general i del filosòfic en particular com a saber de comprensió i interpretació de la realitat i valorar que la filosofia és, a la vegada, un saber i una actitud que estimula la crítica, l'autonomia, la creativitat i la innovació.
2. Identificar la dimensió teòrica i pràctica de la filosofia i els seus objectius, característiques, disciplines, mètodes i funcions, i relacionar-los paral·lelament amb altres sabers de comprensió de la realitat.
3. Contextualitzar històricament i culturalment les problemàtiques analitzades, expressar per escrit les aportacions més importants del pensament filosòfic des del seu origen, identificar els principals problemes plantejats i les solucions aportades i expressar les pròpies **opinions respecte a aquestes qüestions**.

4. Comprendre i usar amb precisió el vocabulari tècnic filosòfic fonamental i elaborar un glossari de termes de forma cooperativa mitjançant les possibilitats que ofereixen les tecnologies de l'informació i la comunicació.
5. Analitzar de forma crítica fragments de textos significatius i breus sobre l'origen, la caracterització i la vigència de la filosofia, identificar les problemàtiques i les solucions exposades, distingir-hi les tesis principals i l'ordre de l'argumentació i relacionar els problemes que apareixen en els textos amb el que s'ha estudiat a la unitat i amb el plantejament d'altres intents de comprensió de la realitat, com el científic i el teològic, o altres tipus de filosofia, com l'oriental.

BLOC 3. EL CONEIXEMENT

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Conèixer de forma clara i ordenada les problemàtiques implicades en el procés de coneixement humà analitzades des del camp filosòfic i els seus graus, eines i fonts, i exposar per escrit els models explicatius del coneixement més significatius.
2. Explicar el problema de l'accés a la veritat, reflexionar-hi i identificar les problemàtiques i les postures filosòfiques que han sorgit al voltant de l'estudi d'aquest problema.
3. Analitzar de forma crítica fragments de textos significatius sobre l'anàlisi filosòfica del coneixement humà i dels elements, possibilitats i límits que té, i valorar els esforços de la filosofia per aproximar-se a la veritat i allunyar-se del dogmatisme, l'arbitrarietat i els prejudicis.
4. Conèixer i explicar la funció de la ciència, els models d'explicació, les seves característiques i els mètodes i la tipologia del saber científic, exposar les diferències i les coincidències de l'ideal i de la recerca científica amb el saber filosòfic, com la problemàtica de l'objectivitat o l'adequació teoria-realitat, i argumentar les pròpies opinions de forma raonada i coherent.

5. Relacionar i identificar les implicacions de la tecnologia com a saber pràctic transformador de la natura o de la realitat humana i reflexionar, des de la filosofia de la tecnologia, sobre les relacions que manté amb la ciència i amb els éssers humans.
6. Analitzar de forma crítica fragments de textos filosòfics relacionats amb la reflexió filosòfica sobre la ciència, la tècnica i la filosofia, identificar-hi les problemàtiques i les solucions proposades, distingir-hi les tesis principals i l'ordre de l'argumentació, relacionar els problemes que s'hi plantegen amb el que s'ha estudiat a la unitat i raonar la resposta.
7. Entendre i valorar la relació entre la filosofia i la ciència.

BLOC 4. LA REALITAT

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i valorar la metafísica, disciplina filosòfica que estudia la totalitat de la realitat, i distingir-la de les ciències que versen sobre aspectes particulars de la realitat.
2. Conèixer i explicar, des d'un enfocament metafísic, els principals problemes que planteja la realitat.
3. Conèixer i comparar les explicacions donades des de les grans cosmovisions sobre l'univers.
4. Elaborar taules i/o mapes conceptuals per comparar els diferents caràcters adjudicats històricament a l'univers, entès com a totalitat del real, contextualitzar històricament i culturalment cada cosmovisió i ampliar la informació mitjançant Internet i/o fonts bibliogràfiques.
5. Llegir i analitzar de forma crítica textos filosòfics, epistemològics i científics sobre la comprensió i la interpretació de la realitat, tant des del punt de vista metafísic com físic, emprant amb precisió els termes tècnics estudiats, relacionant els problemes plantejats en els textos amb el que s'ha estudiat a les unitats i raonant la pròpia postura.

BLOC 5. L'ÉSSER HUMÀ DES DE LA FILOSOFIA

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Reconèixer en què consisteix l'antropologia filosòfica.
2. Conèixer i explicar les implicacions filosòfiques de l'evolució i relacionar-les amb continguts metafísics i pensadors ja estudiats.
3. Reflexionar de forma argumentada sobre la interacció dialèctica entre el component natural i el cultural que caracteritzen l'ésser humà i reconèixer que el que s'ha adquirit culturalment és una condició per a la innovació i la creativitat que caracteritzen l'espècie humana.
4. Valorar els coneixements adquirits en aquesta unitat i rebutjar els prejudicis antropocèntrics i per motius físics i actituds d'intolerància, injustícia i exclusió.
5. Reflexionar sobre les concepcions filosòfiques sobre l'ésser humà que hi ha hagut al llarg de la història de la filosofia occidental, comparar les semblances i les diferències entre els successius plantejaments, analitzar críticament la influència del context sociocultural en la concepció filosòfica i valorar alguns plantejaments divergents que han obert camí cap a la consideració actual de la persona.
6. Comparar la visió filosòfica occidental de l'ésser humà amb la visió filosòfica oriental —budisme, taoisme i hinduisme— i argumentar les pròpies opinions sobre les semblances i les diferències.
7. Dissertar, de forma oral i escrita, sobre les temàtiques intrínsecament filosòfiques en l'àmbit del sentit de l'existència, com la qüestió del sentit, l'essència i l'existència, el jo, la llibertat, la mort, el destí, l'atzar, la història o la necessitat de transcendència, entre altres.
8. Conèixer algunes teories filosòfiques occidentals sobre el cos humà, reflexionar-hi de forma cooperativa i argumentar els propis punts de vista.

BLOC 6. LA RACIONALITAT PRÀCTICA

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Identificar l'especificitat de la dimensió pràctica de la raó com a orientadora de l'acció humana.
2. Reconèixer l'objecte i la funció de l'ètica.
3. Conèixer i explicar les principals teories ètiques sobre la justícia i la felicitat i sobre el desenvolupament moral.
4. Explicar la funció, les característiques i els principals interrogants de la filosofia política, com l'origen i la legitimitat de l'Estat, les relacions individu-Estat o la naturalesa de les lleis.
5. Conèixer les principals teories i conceptes filosòfics en què s'ha basat la construcció de la idea d'*Estat* i les funcions d'aquest i valorar el paper de la filosofia com a reflexió crítica.
6. Dissertar de forma oral i escrita sobre la utilitat del pensament utòpic i analitzar-ne i valorar-ne la funció per proposar possibilitats alternatives, projectar idees innovadores i avaluar el que ja s'ha experimentat.
7. Distingir els conceptes de *legalitat* i *legitimitat*.
8. Reconèixer la capacitat simbòlica com a element distintiu de l'espècie humana.
9. Conèixer el camp de l'estètica i reflexionar sobre les aportacions filosòfiques de tres de les construccions simbòliques culturals fonamentals.
10. Relacionar la creació artística amb altres camps, com els de l'ètica, el coneixement i la tècnica.
11. Analitzar textos en els quals es compregui el valor de l'art, la literatura i la música com a vehicles de transmissió del pensament filosòfic, utilitzant amb precisió el vocabulari específic propi de l'estètica filosòfica.
12. Reflexionar per escrit sobre alguns dels temes significatius estudiats, argumentant les pròpies posicions i ampliar, a través d'Internet, la informació apresada.

13. Entendre la importància de la comunicació per al desenvolupament de l'ésser humà i les societats.
14. Conèixer en què consisteix la lògica proposicional i apreciar-ne el valor per mostrar el raonament correcte i l'expressió del pensament com a condició fonamental per a les relacions humanes.
15. Conèixer les dimensions que formen part de la composició del discurs retòric i aplicar-les a la composició de discursos.
16. Conèixer i utilitzar les regles i les eines bàsiques del discurs basat en l'argumentació demostrativa.
17. Conèixer les possibilitats de la filosofia a l'hora de crear un projecte, en general i en l'àmbit empresarial en particular, i valorar-ne el paper potenciador de l'anàlisi, la reflexió i el diàleg.

7.2.- Procés d'avaluació. Com s'ha d'avaluar?

Si es considera l'aprenentatge de la filosofia com un procés actiu que consisteix a examinar amb claredat i rigor judicis i argumentacions sobre els diversos problemes filosòfics, les tècniques que s'emprin per avaluar-lo no estaran destinades exclusivament a mesurar la memorització dels continguts conceptuals, sinó que tendran en compte també el domini dels procediments, l'adopció d'actituds i valors i, sobretot, el sentit educatiu de l'avaluació mateixa. Aquesta ha de ser considerada, per tant, com un instrument formatiu que dona l'oportunitat a l'alumnat de reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge a la vegada que ofereix al professorat el mecanisme per controlar l'adequació dels continguts seleccionats i la congruència dels mètodes, estratègies i recursos emprats per assolir els objectius previstos a la programació del curs. Seguint aquest enfocament mai no s'exagerarà prou la utilitat que té una avaluació inicial que, fent surar els prejudicis, els interessos, les actituds i els coneixements previs de l'alumnat sobre un determinat tema, serveixi de punt de

partida per a l'activitat reflexiva i crítica en què consisteix l'aprenentatge de la filosofia.

Per avaluar el nivell de coneixement dels continguts conceptuals serà convenient que abans de cada unitat temàtica es comenci fent una exploració inicial a través d'alguna activitat (conversa informal, qüestionari, mapa conceptual, etc.) que permeti connectar amb els conceptes previs de l'alumnat. Al llarg del procés d'aprenentatge d'una unitat temàtica, i no només al final, s'hauria de fer un seguiment metòdic dels avenços i obstacles que té l'alumnat en l'assimilació dels nous conceptes.

Existeixen moltes tècniques i prou variades per avaluar el grau de comprensió conceptual assolit, però, tot i que no es pot menysprear la conveniència de realitzar proves objectives en algun apartat dels blocs de continguts, ha de prevaler el criteri de proposar proves de caràcter obert en què més que la correcció o incorrecció de les respostes, es tenguin en compte el raonament a través del qual s'ha arribat a la formulació del judici particular de l'alumne/a. Aquest criteri exigeix una actitud oberta, no dogmàtica, per part del professorat, que ha d'estar disposat a valorar més l'argumentació i coherència en la defensa d'unes idees que no les opinions i opcions filosòfiques personals.

L'avaluació dels continguts procedimentals ha de partir també d'una exploració inicial de les habilitats cognitives i expressives ja adquirides per l'alumnat. Convé tenir en compte que l'aprenentatge de procediments, potser més que el de conceptes, té un caràcter gradual i que, al manco en una matèria com la filosofia, gairebé sempre es tracta més de millorar unes habilitats que ja es tenen, que no d'adquirir-ne de noves. Així, el professorat hauria de trobar la manera de diagnosticar les mancances i detectar els errors, com més aviat millor, a fi de poder esmenar aquestes deficiències amb activitats escalonades, de menor a major dificultat, on s'apliquin els procediments.

Són convenientes les proves escrites d'avaluació per fer el seguiment de la consolidació de coneixements, la interpretació de textos i les habilitats argumentatives i expressives.

7.3.- Qualificació.

a) Proves escrites: Es realitzaran una o dues proves escrites (sempre d'estructura oberta) per avaluació, per tal de comprovar la consolidació de coneixements. És obligatòria l'assistència a les proves escrites. L'alumnat que no hagi assistit a la prova el dia establert, només podrà fer-la un altre dia aportant un justificant oficial. Per altra part, l'alumnat entregarà al final de cada trimestre un Diari filosòfic de la matèria, que farà mitjana aritmètica amb les proves escrites. (70%)

b) Activitats: La professora portarà un registre de les activitats realitzades, a classe o encomanades com a deures. Aquestes activitats s'han d'entregar puntualment. Les tasques entregades amb un retard superior a tres dies sense causa justificada, no seran admeses ni corregides. (20%)

b) Actitud, implicació i participació (10%)

Tots els materials de les classes, així com les tasques, estan detallats al Classroom de l'assignatura, amb l'especificació de quin dia s'han tractat a l'aula.

7.4.- Recuperació del mòdul.

Després de cada avaluació, l'alumnat tindrà l'opció de fer una recuperació en cas de que la seva qualificació sigui inferior de 5. Si la mitjana de les tres avaluacions és inferior a 5, caldrà presentar-se a l'examen global.

L'examen global es realitzarà al mes de juny i consistiran en la realització d'una prova escrita amb l'estructura i les característiques de les proves realitzades durant el curs. Per poder dur a terme l'examen, és imprescindible realitzar l'entrega del diari filosòfic.

7.5.- Avaluació de pendants (si escau).

Veure a la programació de 2n de Batxillerat.

7.6.- Eines d'avaluació.

Eines d'avaluació	Marcar amb una X
Rúbriques	X
Carpeta d'aprenentatge	
Mapes mentals	
Rutines de pensament	X
Diari de camp	
Portafoli	
Coavaluació	X
Qüestionaris	
Altres (especificar)	X Diari Filosòfic

8.- Activitats complementàries i extraescolars.

Si la situació sanitària ens ho permet, organitzarem un festival de filosofia (Mallorca Pensa) durant el segon trimestre, els dies 8, 11 i 12 d'abril. Ja seria la segona edició, la primera fou l'any 2018-2019. Aquest esdeveniment serà coordinat en comú amb el departament de filosofia de l'IES Berenguer d'Anoia. Està destinat a tot l'alumnat de primer de batxillerat i és una aposta per treure la filosofia al carrer i apropar-la als nostres alumnes d'una manera enriquidora. Els matins es duran a terme tallers a diferents espais d'Inca i els horabaixes s'organitzaran diferents xerrades i conferències a les quals l'alumnat podrà assistir-hi de forma voluntària.

Si durant el curs sorgís la possibilitat d'alguna activitat que s'adequès objectivament al currículum de l'assignatura, es discutiria en reunió de departament la participació i l'assistència a l'activitat en qüestió.

9.- Observacions.

9.1 Distribució de l'àrea impartida per cada professor (si s'escau).

No és el cas.

9.2. Flexibilitat en la temporalització.

S'ha calculat el nombre d'hores de què disposem i s'han donat un nombre de sessions per a cada unitat fent una distribució quasi igualitària. La professora pot afegir o minvar el nombre de sessions previst per a cada unitat didàctica en funció de les necessitats, expectatives i motivació de l'alumnat. En aquesta distribució hem deixat les hores per a les proves d'avaluació.

Joan Miró, 22 07300 Inca
Tel. 971 881710-11
Codi de centre: 07015835
https://iesinca.cat/?page_id=12

Nota Final: En el cas d'alumnes amb necessitats educatives especials s'annexarà la programació adaptada.